

Spelfot

Medlemsblad för Smålands Spelmansförbund och för
Folkdansringen Småland - Öland

Larsas Spelmän, Tingsryd.

Alla som deltog i Folkdansringen Småland-Ölands distriktsårsmöte på AMB (Academy of Music & Business) fick ett hjärtligt välkomnande av Larsas spelmän, ett nio personer starkt spelmannslag från Tingsryd, vilka spelade under inregistreringen av ombuden och välkomstkaffet i den imponerande foajén.

Foto: Gunnar Andersson

MED

Smålandringen
Folkdansringen Småland-Öland

Smålåtar
Smålands Spelmansförbund

FOLKDANSRINGEN SMÅLAND-ÖLAND

Adress: c/o Elisabet Johansson, Hantverkaregatan 3, 341 36 Ljungby, 0372-624 61

E-post: smaland@folkdanstringen.se

Hemsida: www.folkdanstringen.se/smaland, www.dansafolkdans.nu

Styrelse och andra ledamöter

Ordförande: Gunnar Andersson, Björkvägen 9, 360 13 Urshult, 0477-205 67 e-post: gattru@telia.com

Vice ordförande: Åke Eriksson, Hökhult Lillön 63, 343 93 Älmhult, 0476-143 94 e-post: ake.lillon@live.se

Kassör: Olle Andersson, Rydgatan 16, 341 39 Ljungby, 0372-800 76 e-post: olcarason@msn.com

Sekreterare: Elisabet Johansson, Hantverkaregatan 3, 341 36 Ljungby, 0372-624 61

e-post: sejoson@hotmail.com

Sven-Erik Arvidsson, Nygatan 9, 566 32 Habo,

036-471 48 e-post: se.arvidsson@gmail.com

Emma Karlsson, Jönköpingsvägen 59, 563 32 Gränna, 070-445 24 40, e-post: emka6610@gmail.com

Lena Hjelte, Venskögles 6, 570 80 Virserum, 0495-302 00, e-post: lenahjelte@telia.com

Suppleanter

Mary Bjerstedt, Resebövägen 26 Rismåla, 382 93 Nybro, 0481-151 49 e-post: mary.bjerstedt@telia.com

Anita Axelsson, Vintergatan 36, 382 38 Nybro, 073-034 19 99.

Christina Wahlqvist-Enefalk, Stallgårdsgatan 2, 393 53 Kalmar, 0480-136 82,

e-post: christina.wahlqvist-enefalk@telia.com

Administrativt utskott: Gunnar Andersson, Olle Andersson och Elisabet Johansson

Dans och musik, barn och ungdom: Emma Karlsson, Åke Eriksson, Gunnar Andersson, Lena Hjelte, Anita Axelsson

Dräkt: Mary Bjerstedt, Elisabet Johansson

Slöjd: Åke Eriksson, Sven-Erik Arvidsson, Christina Wahlqvist-Enefalk

Hemsida: Olle Andersson, Sven-Erik Arvidsson

Spelfot: Elisabet Johansson, Olle Andersson, Gunnar Andersson

Revisorer

Lisbeth Davidsson, Uddabo 246, 382 92 Nybro, 0480-520 61 e-post: lisbeth.davidsson@hotmail.se, Åke Johansson, Kyranders gata 6, 594 31 Gamleby, 0493-530 07 e-post: ake.johansson@telia.com

Revisorssuppleanter

Karl-Olof Carlsson, Furulundsvägen 8, 380 42 Målerås, 0481-311 30, e-post: eivorgothoskarsson@gmail.com

Inga-Lena Nordgren, Kvänjarpsvägen 11, 341 70 Ljungby, 0372-171 26, e-post: alladil@telia.com

Ansvarig utgivare: Elisabet Johansson

Dräktråd F

Irma Edstrand, Kullgatan 20, 561 46 Huskvarna, 036-502 01 e-post: irma.edstrand@telia.com

Irène Lindström, Karbingatan 16, 554 53 Jönköping, 036-16 48 77, e-post: irene.lindstrom@hotmail.se

Dräktråd G

Elisabet Johansson, se ovan

Dräktråd H

Mary Bjerstedt, se ovan

Agneta Erlandsson, Ålidsvägen 6, 388 92 Ljungbyholm, 0480-47 02 05 e-post: agneta.erlandsson@hotmail.com

Valberedning

Östboglillets folkdanslag

Marianne och Rolf Gunnarsson, Skördevägen 17, 330 12 Forsheda, 0370-818 19, marianne.gunnarsson@telia.com, rolf.c.gunnarsson@telia.com

Uppvidinge folkdansgille

Johan Blixt, Blötskog Sjölyckan, 360 76 Älgult, 0474-260 50, durspelaren.blixt1@gmail.com

Ann-Christin Nystrom, Borlanda Tinglabacken 1, 363 33 Rottne, 0470-930 00, annchristin.nystrom@spray.se

Nybro folkdanslag

Jan Svensson, Ekaryd PI 145, 382 93 Nybro, 0481-400 58, e-post: jan@ekaryd.se

Håkan Petersson, Pukebergarnas väg 10, 382 34 Nybro, 0481-173 59, e-post: hakanpuke@gmail.com

SMÅLANDS SPELMANSFÖRBUNDS Stiftelse för Unga Spelmän

Den årliga avkastningen delas ut som kurs- och lägerbidrag till unga spelmän. Ansökningsblanketter kan hämtas på SSFs hemsida el rekvideras från Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar, tel 0480-477167 el mobil 0733-836849

Vill du lämna ett bidrag till Stiftelsen är vårt bankkontonummer 8169-5,664 257 094-6 (Swedbank)

Ordförande i styrelsen är Sabina Henriksson, Borås, sekreterare Heléne Ingvarsdotter, Kalmar och kassör Eva Blomquist-Björnborg, Alvesta.

Försäkra dina instrument

Utnyttja SSFs och SSRs förmånliga villkor

Försäkringen gäller

- när medlemsavgift och försäkringspremie är betalda till Smålands Spelmansförbund

- i hela världen

- vid skada eller förlust

- akustiska och elektroniska instrument, dock inte pianon, flyglar eller orglar.

Premierna storlek beror på det samlade värdet av försäkrade instrument och tillbehör.

Grundpremien är 200 kr/år upp till och med 20.000 kr i försäkringsbelopp. Sedan ökar premien med 50 kr per 10.000 kronorsintervall.

Läs mer på SSRs hemsida www.spelmansforbund.org

Medlemsavgifter 2016

Smålands Spelmansförbund:

Ungdomar under 20 år	50 kr
Äldre över 65 år	120 kr
Övrig vuxen	180 kr
Familjemedlem	50 kr

Folkdanstringen Småland-Öland:

Medlem över 25 år	80 kr
Medlem upp till 25 år	35 kr
Därtill kommer avgift till lokal förening och Svenska Folkdanstringen	

Nästa nummer av Spelfot utkommer i september 2016 med manus- och annonsstopp den 1 augusti. Material skickas till redaktörens adress, se kassör ovan!

SMÅLANDS SPELMANSFÖRBUND

Ordförande: Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar 0480-47 71 67

helene.ingvarsdotter@kalmar.se

Vice ordförande: Marianne Busk, Ö Storgatan 161,

554 52 Jönköping 036-12 24 35 0733-38 49 54

marianne.busk@gmail.com

Kassör och registeransvarig: Viola Ek, Furuby Jöns Klemensgård, 360 51 Hovmantorp, 070-274 99 38,

viola.ek@bredband2.com

Sekreterare: Håkan Alm, Östra kyrkvägen 3, 386 96

Färjestaden, 070-877 58 44, hakan@alm-sjolinaland.se

Vice sekreterare: Britt-Marie Arvidsson, Nygatan 9, 566 32 Habo, 03647148@habo.net>

Styrelsesuppleanter: Magnus Lundberg, Kleven 7, 563 91 Gränna, 0390-21070, magnus.lundberg1@gmail.com

Isa Sjölin-Alm, Östra kyrkvägen 3, 386 96 Färjestaden 072-5432315, isasjolinalm50@gmail.com>

Revisorer: Jan Sannas, Kullsvägen 5, 340 32 Grimslöv 0470-75 02 39 0708-53 83 61, jan.sannas@gmail.com

Nils Wiberg, Mala 3208, 280 20 Bjärnum 0451-191 14

Revisorsuppleant: Yvonne Lundell, N Storgatan 25,

575 32 Eksjö 0381-304 06 070-680 94 40

Valberedning: Mari Nordström, Södvik PL 5441,

380 74 Löttorp, 0485-26136

Sune Johansson, Saturnusvägen 3A,

393 51 Kalmar 0480-172 47, 070-597 67 84

sunejkalmar@gmail.com

Låtcommitté:

Magnus Gustafsson, Häringegård 1, 360 47 Värends Nöbböle 0470-35356 070-636 61 34

magnus.gustafsson@kronoberg.se

Eva Blomquist-Björnborg, Droskvägen 16, 342 33 Alvesta 0472-106 83, eva.blomquist.bjornborg@telia.com

Lars Svensson, Torslunda 112, 386 96 Färjestaden 0485-484 88, lassestraatelje@telia.com

Försäkringsansvarig: Viola Ek, se ovan

Arkivansvarig: Håkan Alm, se ovan

Notlager: Viola Ek, se ovan

Hemsidesansvarig: Jan-Erik Ekman, Liarumsvägen 799, 298 94 Linderöd

jan-erik.ekman@telia.com

www.smalandsspelmansforbund.se

SSFs plusgiron: 44 80 33-1

Redaktör: Viola Ek, se kassör ovan

Spelfots redaktör förbehåller sig rätten att korta av och redigera insända artiklar. Artiklar och bilder skall vara försedda med namn på skribent respektive fotograf. Spelfot kan publiceras i valda delar på respektive organisations webbsida på internet. Den som inte vill ha sitt material publicerat på internet måste skriftligen meddela detta i samband med att material skickas in.

Annonspriser i Spelfot

1/1 sida	1.000 kr
1/2 sida	500 kr
1/4 sida eller mindre	250 kr

Så har det varit årsmöte i distriktet. Denna gång var det Kronobergs läns tur och det var Urshults bygdegille som arrangerade det hela och det hade de gjort mycket, mycket bra. Bara att komma på att förlägga årsmötet på AMB i Tingsryd, denna unika gymnasieskola! De hade vidtalat vice rektor Daniel Hylse att göra en utförlig presentation av AMB (Academy of Music & Business) och ordnat så att elever på skolan underhöll oss efter lunchen. Även kommunalrådet Mikael Jeansson förgyllde underhållningen med munspel, annars var hans uppgift att vara ordförande på årsmötet. Men det var inte den enda underhållningen för när ombuden kom till AMB så underhöll Larsas spelmän, ett nio personer starkt spelmanslag. Tusen tack till Urshults bygdegille och Larsas spelmän för att ni ordnade ett så fantastiskt årsmöte.

Men det som imponerade mest på mig var nog att 17 av 21 folkdansföreningar kom till årsmötet, jag bugar djupt, det är otroligt bra.

Det delades också ut förtjänsttecken på årsmötet. Distriktets kassör och webbmaster Olle Andersson erhöll förtjänsttecknet i guld, den finaste utmärkelse man kan få inom Svenska Folkdansringen. Jag blev också mycket överraskad, när jag själv tilldelades Folkdansringens förtjänsttecken i silver. Jag trodde att man behövde betydligt längre aktiv tid än jag har för att få denna utmärkelse, så jag känner en mycket stor värdnad, stolthet och tacksamhet för detta.

På årsmötet berättades också att det är flera folkdanslag som startat nybörjarkurser för att försöka få nya medlemmar, mycket bra och det lovordar jag verkligen. Lycka till!

SIDAN 3

Om jag tittar framåt så är ju det första Folkdansringens riksstämma i Karlskrona 21 – 22 maj. Jag hoppas att många från Småland-Öland åker dit, det skulle vara mycket roligt att få se er där. Nästa stora arrangemang är slöjdbytardagen som Virestads folkdanslag arrangerar. Du som är intresserad av slöjdvksamhet, kom till Virestads hembygdspark den 28 maj, det är fantastiskt trevligt och lärorikt. Och glöm för all del inte Petter Dufva-stämman i Gunnebo.

Jag vet också att på Urshults Bygdegilles vårsamkväm var det rekord med över 160 personer som åt, drack kaffe och dansade hela kvällen i Parken Urshult och tänk, det var hela 21 spelmän där. Att det gick att dansa skall vi tacka dansledaren Kennert Karlsson för.

Det är de här sakerna som gör mig stolt och att jag tycker att det är roligt att få fortsätta att vara ordförande för ett så aktivt distrikt som Småland-Öland.

Hoppas vi ses på någon av de olika aktiviteterna som kommer i vår och sommar.

Gunnar Andersson
Ordförande i Folkdansringen
Småland-Öland

Jag tackar för att ha fått förtroendet att komma med några tankar om folkmusiken i Småland.

Efter att ha träffat en stockholmare som trodde att all folkmusik finns i Dalarna så är jag säker – Småland är folkmusikens Mecca. Här finns oändligt att höra och göra – UFO-stämman, årsmötet i Grimslöv, Kalmarkursen, stämman i Lidhult, Petter Dufva-stämman, Kalmarstämman, Klevenstämman, stämman i Hallaryd, Korröfestivalen, Skatelövs spelmansstämma, folkmusikdagen på Himmelsberga, donatismen, stämman i Markaryd, novemberstämman i Bunn, konserter på Valshuset och i Spira, spelmanslagsövningar, folkdanslagsträningar, spel- och danskurser, spelträffar, ungdomslägren på Gransnäs och i Korrö, folkmusiklinjen på folkhögskolan i Gamleby, Bälgetingen, musikarkivet, Musik i Syd, alla visor som sjungs, kyrkspelningar, brölloppspelningar, födelsedagsspelningar, musikskolor, riksspelmän, köksspelmän och mycket mer som jag inte fick med här. Småland gör musiken och musiken gör världen till en bättre plats. Hoppas vi ses därute eller därinne i musiken, sången och dansen!

Marianne Busk
Vice ordförande
Smålands Spelmansförbund

GLASÖGON UPPHITTADE

Ett par glasögon glömdes kvar i samband med årsmötet på AMB i Tingsryd. På bordet där presidiet satt låg ett par glasögon kvar. Halva glaset är mörka i överkanten, eventuellt är det solglasögon. Jag har provat dem och starka är de inte. Glasögonen finns hos mig. Tel. 070-636 64 56 eller e-post gatru@telia.com.

Gunnar Andersson

STEPHAN ELG – TILL MINNE

Nyckelharpspelaren och skribenten Stephan Elg.

Stephan Elg har lämnat jordelivet. Han var född i Halberstadt i Tyskland 1939. Efter flytt till Sverige och Kronobergs län blev han intresserad av svensk folkmusik och han byggde sin första nyckelharpa 1977. Året efter gick han med i Spelmansgillet Varendsharpan.

TINGSRYDS SPELMÄN

Stephan bodde i Kvarnamåla som ligger i Väckelsångs socken i Tingsryds kommun. 1979 startades Tingsryds spelmän och Stephan blev den självskrivne ledaren. Tingsryds spelmän hade nära samarbete med folkdanslaget Urshults Bygdegille och spelade på deras träningar och uppvisningar. Han var initiativtagare till ett flertal resor till Tyskland som Tingsryds spelmän och Urshults Bygdegille gjorde bl.a. till Kieler Woche, Emden, Bremen och Berlin. Det gjordes också ett flertal resor till Tingsryds vänort i Danmark, Solröd. Vid konstnärernas i Tingsryds kommun utställningar i Polen, Estland och Lettland medverkade också Tingsryds spelmän.

Stephan förstod tidigt hur viktigt det var

att visa upp svensk folkmusik och svenska folkdanser för turister från framför allt Tyskland, Holland och Danmark. Därför startade Tingsryds spelmän 1982 en sommarturné på campingplatser i Tingsryds kommun som har många besökare från just dessa länder. Till turnén inbjöds också Urshults Bygdegille och denna sommarturné pågick under ca fem år. Stephans presentation vid de olika framträdandena var mycket humoristiska och underhållande och de lockade till många skratt både när han gjorde det på svenska och på tyska.

SJÖLANDERSTÄMMAN

Stephan träffade spelmanen Axel Sjölander från Grönadal i Tingsås socken ett flertal gånger. Efter Axel Sjölanders bortgång var Stephan initiativtagare till att Sjölanderstämman startades vid Sjölanders lilla stuga i Grönadal av Tingsryds spelmän och Tingsås hembygdsförening. Sjölanderstämman pågår fortfarande, men nu är det Larsas spelmän som driver den och den hålls nu på Lunna-backen i Urshult.

INSPELNINGAR

Den första inspelningen med Tingsryds spelmän "Livet i Smålandsbackarna" gjordes på kassetband och innehöll ett flertal låtar av just Axel Sjölander. 1999 gjorde man ytterligare en inspelning, men nu på CD, "Vid Åsnens strand".

JOURNALIST OCH REDAKTÖR

Men Stephan var inte bara en skicklig organisator för Tingsryds spelmän utan också en mycket duktig skribent och var redaktör för Smålands spelmansförbunds tidning "Smålåtar" från 1985. När sedan Folkdansringen Småland-Öland och Smålands spelmansförbund beslutade ge ut en gemensam tidning "Spelfot" blev han dess förste redaktör fram till 2010.

Tingsryds spelmän medverkade i många kulturarrangemang i Tingsryds kommun, bl.a. Blomningskarnevalen i Urshult som pågick i 20 år (1980-1999) och folkklustspelet "En majdag i Varend".

Stephan Elgs insats har berikat kulturlivet i Tingsryds kommun och min övertygelse är att om inte Stephan startat Tingsryds spelmän så hade inte Larsas spelmän funnits i dag.

Med stor vördnad

Gunnar Andersson
Ordförande i Folkdansringen
Småland-Öland och medlem i
Urshults Bygdegille

Spelmansstämma i Grönadal, Axel Sjölanders lilla stuga.

FOLKDANSRINGENS DISTRIKTSÅRSMÖTE

Lördagen den 2 april hade Folkdansringen Småland-Öland sitt distriktsårsmöte på AMB (Academy of Music & Business) i Tingsryd med Urshults Bygdegille som värdforening. Till årsmötet kom ombud från 17 folkdanslag av distriktets totalt 21 folkdanslag. Alla fick ett hjärtligt välkomnande av Larsas spelmän ett nio personer starkt spelmanslag från Tingsryd, som spelade under inregistreringen av ombuden och välkomstkaffet i den imponerande foajén.

Årsmötet hölls i Gibsons auditorium och startade med att Urshults Bygdegilles ordförande Jens Rask hälsade all hjärtligt välkomna. Därefter presenterade vice rektorn Daniel Hylse AMB, som är ett riksgymnasium och berättade att det finns elever från 90 kommuner på skolan. Sedan var det kommunalrådet Mikael Jeansson tur att göra en kort presentation av Tingsryds kommun, som är ett attraktivt turistområde och som blir ännu mer i fokus när den nya nationalparken Åsnen invigs 2017.

Till ordförande för dagens årsmöte utsågs Mikael Jeansson. Förhandlingarna framskred snabbt och lätt och efter lunchen framförde gruppen UTOPIA från AMB tre låtar, förstärkta av ett munspe-lande kommunalråd.

FÖRTJÄNSTMÄRKEN

Därefter utdelade Eric Ivarsson från Folkdansringen Blekinge förtjänstecken i silver till Urshults bygdegilles ordförande Jens Rask och kassör Göran Lindström. Distriktsordföranden Gunnar Andersson tilldelades också ett förtjänstecken i silver, även han tillhör Urshults Bygdegille. Det utdelades även ett förtjänstecken i guld, den finaste utmärkelse man kan få inom Svenska Folkdansringen, till distriktets kassör och webbmaster Olle Andersson från Sunnerbogillet.

SOMMARENS STORSATSNINGAR

På årsmötet informerades om den stora satsningen som Folkdansringen Småland-Öland gör på Korröfestivalen sista fredagen och lördagen i juli samt Jönköpings allmogemarknad andra söndagen i september, två fantastiska arrangemang väl värda att besöka. Folkdansringen Småland-Öland är också medarrangör tillsammans med Folkdansringen Blekinge i 2016 års riksstämman vilken hålls i Karlskrona 21 och 22 maj. Under övriga frågor diskuterades det stora problemet för Folkdansringen, nämligen medlemstappet.

**Text och foto:
Gunnar Andersson**

Förtjänstecken i silver tilldelas här Jens Rask av Eric Ivarsson.

Gruppen UTOPIA från AMB framförde tre låtar, förstärkta av ett munspe-lande kommunalråd, nämligen Mikael Jeansson.

DANSKA DANSER HOS SUNNERBOGILLET

Förra året arrangerade Sunnerbogillet en endagskurs i brittiska danser. Detta följdes i år upp med danska danser. Närmare 60 dansare och musiker från södra delen av landet och Danmark deltog under det väl genomarbetade arrangemanget.

Egon Agerskov med hustru Lena, dottern Maibrit och dotterdottern Johanne visar en tur för uppmärksamma deltagare. Foto: Elisabet Johansson

Opp å ud å å ... Lördagen den 9 april väcks jag i ottan av mobilen. För mig som pensionär är detta ovanligt, men denna dag är speciell. Vi styr mot Ljungby och är framme vid 9-tiden. Blir väl mottagna av Sunnerbogillet med kaffe och bredda smörgåsar. En av damerna vid bordet tar dagen till ära upp en flaska Garmeklansk och ställer framför sig. Det väcker viss uppmärksamhet, men den är av plast och innehåller bara vanligt vatten. Praktiskt – och strax startar ett fyrverkeri av danska par- och folkdanser.

DANSUTBYTE

Sunnerbogillet har sedan 1950-talet haft dansutbyte med den danska dansföreningen Tollose Liegstouw Forening. Föreningen har stor barnverksamhet och dans för seniorer. I år har de bjudits in för att under en dag läsa ut en del av sin dansrepertoar.

Dansutläringen sköter Egon och Maibrit Agerskov med hjälp av övriga familjemedlemmar och medlemmar i deras dansförening. Utläringen är på hög nivå, professionell och entusiastisk. För musiken svarar pianisten Grethe Samuelsen från Tollose tillsammans med Sunnerbogillets musiker. Underbart med levande musik till kursen! En hel orkester på

danskurs är man inte bortskämd med!

Dansäventyret börjar med några enkla pardanser, Rheinländerpolka och Rullen. Vi går därefter maskt vidare till den första kadriljen som kommer från Bornholm och som i en tur innehåller något så ovanligt som en gäsmarsch! Som vanligt blir tjuvret från dansarna väldigt intensivt mellan danserna och ledarna har all möda att göra sig hörda.

Bland kadriljerna dansar vi "Peter Poulsens kvadrille". En i sammanhanget ung kadrilj. Den skapades på 40-talet av just Peter Poulsen och dansas mycket i Danmark. En annan trevlig dans är "Den gamle ottetur på langs". Om du googlar på "Den gamle ottetur på langs fra Thy (Instruktion)" finner du en videostutt med en variant av dansen där Kristian Bugge svarar för musiken. Mycket uppiggande både dans och musik.

Tiden går fort. Många danser med en hel del felsteg, men inga sura miner utan många glada skratt. Kursen avslutas med eftermiddagsfika innan gruppen skiljs åt.

Jag tackar Tollose Liegstouw Forening och Sunnerbogillet för en innehållsrik dag och ett lyckat arrangemang. Jag ser redan fram mot kursdagen nästa år. Vad blir det manne? Estand kanske?

Tollose är en stad i nordvästra Själland, nära Holbæk, i Danmark. Staden har ca 4.000 invånare. Tollose och Ljungby är vänorter. Redan på 1950-talet förekom regelbundet dansutbyte mellan orterna – per cykel! Utbytet fortsätter mellan Tollose Liegstouw Forening och Sunnerbogillet, bokstavligen talat generation efter generation. Folkedans Danmark, FD, www.folkedans.dk, är den danska riksorganisationen, bildad 1929. På den innehållsrika hemsidan kan man också läsa medlemstidningen Trin & Toner.

Tollose Liegstouw Forening, www.liegstouw.dk, bildades 1943.

Under kursen Dansa på danska fick deltagarna stifta bekantskap med bl a Tollose Liegstouw Forenings ordförande Egon Agerskov, kassören Lena Agerskov, och Maibrit Agerskov Michelsen, samtliga också dansinstruktörer i föreningen. Egon är bland annat styrelsens sekreterare i FD och Lena kursledare i dräktsömnad i FD.

"Dansa på danska" var den senaste kursen i en ricka årliga temakurser arrangerade av Sunnerbogillet. Under åren har deltagarna fått pröva på t ex danser från Ungern, Tyskland, Österrike, svenska polskor, småländska danser, sånglekar, Fanodanser, polkavarianter, kontradanser, herrskapsdanser, fläckpolskor och brittiska danser.

**Rune Gustafsson
Holje Folkdansgille**

SPELMANSKURSEN I KALMAR 18-20 MARS

Så var det dags igen för den traditionella vinterkursen i Kalmar. Nu för 31-a gången.

Pelle Björnlert har tagit över rollen som den återkommande ledaren efter Kalle Almlöf. I år fick han sällskap av före detta markarydsbon Jeanett Walerholt Rousu som tagit tåget ner från sin nuvarande hemby Vikarbyn i Dalarna. En stark ledarduo som också i år fick möta ett starkt och spelsuget gäng spelmän från hela sydöstra Sverige.

Vi startade på fredagskvällen med en ordenlig uppvärmning genom att spela gamla kurslåtar samt låtar vi kände sedan tidigare. Tradition är också att ledarna första kvällen presenterar en idé kring vad de vill göra och spelar några låtar för att se vad kursdeltagarna nappar på. Pelle som är något av en gränslandsmusiker mellan Småland och Östergötland fick bland annat napp på några låtar efter Pelle Fors från Vikbolandet. Jeanett som gått på djupet i den gamla Markarydstraditionen presenterade ett par låtar efter Bernhard Ljunggren som vi gärna ville lära oss. En av låtarna, den vi kallar Ljunggrens låga, lärde hon faktiskt ut på Kalmarkursen för 20 år sedan, men nu fick vi den även med en andrarepris i moll. Kul! Innan kvällen var slut hade vi delat upp oss i två grupper och satt dagordningen för lördagen och söndagen.

Lördag morgon startade vi och spelade hela dagen tills allt var ett stort kaos i huvudet. Men så ska det vara. Det vet vi som varit med tidigare. Det kommer att klarna framåt söndag eftermiddag. Fascinerande var Jeanetts presentation av de gamla Markarydslåtarna och berättelserna om spelmännen i Markaryd. Allt finns i en relativt nyutkommen bok, "Krokiga låtar och rakryggade spelmän", där Jeanett berättar om spelmännen, har samlat noter och även bifogar en skiva med utvalda inspelningar.

Ett verk som rekommenderas! Går att köpa direkt från författaren eller från Smålands Spelmansförbund.

Lördagen avslutades sedan med busk- och dansspel till långt fram på småtimmarna. En trevlig idé att bjuda in dansare till kvällen, för vad är spelmansmusik utan dans! Här blandades småländska slängpolskor med finnskogspols och rörospols. Det senare verkar bli allt populärare bland dansarna.

Under söndagen finslipade vi låtarna och strax efter lunch var det inspelning av fyra låtar från varje ledare. Nu var det bara hem och öva för att sedan se fram mot nästa års kurs för vinterkursen i Kalmar återkommer alltid.

Håkan Alm

Ovan Pelle Björnlert i sträng position.

Nedan ser vi kursdeltagarna Isa Sjölin-Alm, Håkan Alm, Karin Gardmar och Jeanett Walerholt Rousu. Foton: Sune Johansson

EKSJÖ FOLKDANSLAG FIRAR 60 ÅR

Det måste vara en av de roligaste och trevligaste uppgifter som man kan utföra när man sitter i distriktsstyrelsen! Att representera distriktet när ett folkdanslag jubilerar.

Den 9/4 kl 16.00 blev Gunnar Andersson (ordförande i distriktsstyrelsen) och jag, Emma Karlsson (ledamot i distriktsstyrelsen) in i Eksjö folkdanslags fantastiska lokal. Adress: Garvaregatan i Eksjö trästad. Synliga, vackra takstolar och en hel vägg där det gamla timret är framme.

Varmt och mysigt med en välkomnande atmosfär. Inte mindre välkomnande var de glada och generösa människorna i Eksjö folkdanslag. Strax satt vi vid ett dukat bord, åt god mat, pratade och skrattade. Precis så som en fest ska vara!

FÖRTJÄNSTMÄRKEN

Höjdpunkten var när en mycket överraskad Thomas Samuelsson fick förtjänstmärke i

Thomas Samuelsson fick förtjänstmärke i silver av Riksstyrelsens representant Hans Hjälm.

silver av Riksstyrelsens representant Hans Hjälm. Varma applåder följde denne uppskattade dansledare tillbaka till bordsplatsen. Distriktet gav Eksjö folkdanslag boken Ståten och nyttan, vilken är skriven av Dräktrådet i Kronobergs län, i gåva.

FILMER FRÅN FÖRR OCH NU

Tillsammans tittade vi på filmer från förr och nu. Vi fick se uppvisningar från midsommar, Tattoo, kyrkdans och medeltidsdagar i Hova. Traditionella danser men också uppvisningar med traditionella steg till modern musik, egenkomponerade danser, allt mycket skickligt framfört. Mycket inspirerande! Eksjö folkdanslag menar att dansen ska vara för publiken och inte bara för de dansande, precis som våra ”Gröna boken danser” alltid varit avsedda att framföras på scen. Laget delade också med sig av sina stora pärmar fyllda med urklipp från tidningar.

På den fantastiska maten följde kaffe och tårta, mer skratt, prat, diskussion och glädje. När jag satt i bilen på vägen hem med magen stinn av allt gott så tänkte jag tillbaka på kvällen med värme i hjärtat och tacksamhet för att jag har fått vara med och fira den här händelsen. Gunnar och jag tackar för en härlig kväll och distriktet önskar Eksjö folkdanslag många dansanta år!

Emma Karlsson

DANSHELG PÅ TVETAGÅRDEN

Lördagen den 9 april träffades vi i Huskvarna folkdanslag i vår fina danslokal, Tvetagården. Dagen inleddes gemensamt med kaffe och smörgås, men snart drog dansträningen i gång. Som deltagare i kursen Folkdans de Luxe, hade vi redan satt ihop det mesta av vårt midsommarprogram. Vi tränade vidare på danserna under dagen, med hjälp av vår duktiga dansledare, Emma Karlsson. ”Nu sitter danserna riktigt bra.” På söndagen fick vi förstärkning från Karlskoga! Det var Eva Thorsell Hansson, som skulle hjälpa oss att förbättra vår dans och Thomas Sönerstam, som skulle filma och fota oss. Nu finslipades danserna ytterligare, då Eva såg med nya ögon och gav oss konstruktiv hjälp. Att Thomas filmade och

fotade oss glömde vi snart bort.

Efter den goda lunchen, som båda dagarna intogs på det närbelägna äldreboendet, gick vi vidare i programmet. Nu skulle vi utöva direkt demokrati och tillsammans komma fram till hur nästa dans skulle utformas. Grupprocesser är ju bra, men tar tid. Men så småningom hade vi, i demokratisk anda, utformat ytterligare en dans att foga till vårt dansprogram.

Nu ser vi fram emot midsommar – och ett

par tillfällen innan dess – då vi ska genomföra vårt nya program!

Huskvarna folkdanslag

Eva Wackelin

Foto: Thomas Sönerstam

ÄKTA SLÖJD FRÅN ÄKTA PAR

Tidigt i Irma och Bernt Edstrands liv tog slöjden stor plats. Irma broderade, stickade och vävde som barn och Bernt sågade figurer i plywood. Det man behövde det tillverkade man!

I hemmet i Kaxholmen finns en stor del av deras produktion. Irma har fyra vävstolar igång samtidigt för olika tekniker och damast är nog favoritväven, en vävteknik som är en utmaning.

Bernt, som också är slöjdläroare, svarar gärna fat och små prydnadsföremål i olika, gärna exotiska träslag, men kurser i tillverkning av nyckelharpor och svepaskar har också genomförts tillsammans med bland annat Huskvarna folkdanslag.

Hemslöjdens Hus i Jönköping hade en utställning med Irma och Bernts alster under tiden 22 mars till 19 april 2016. Irma visade sin imponerande produktion av tyger, dukar och mattor. Bernt visade svepaskar och olika träföremål, bl a en samling miniatyrurnor i inte mindre än 60 olika träslag.

Hemslöjdens hus ligger på Ryhovs sjukhusområde, Hus B9, Jönköping

Irma och Bernt Edstrand och några av deras slöjdalster.

Kontakta utvecklarna : 036-325995, 036-325996, 036-325997

Sven Dillner
Foto: Ola Depui

SUCCÉ IGEN! FOLKDRÄKTSMARKNAD!

Onsdagen den 24 februari sågs en jämn ström av besökare med kassar, klädgarderober och påsar närma sig Jönköpings länsmuseum. Kön var lång till det rum där tidvis fyra personer satt för att ta emot det som skulle bjudas ut till försäljning. Där packades det upp kompletta folkdräkter, påbörjade sådana, enstaka plagg, materialsatser osv. Redan vid middagstid hade nästan 70 dräkter lämnats in.

Inlämning pågår för fullt. I mitten Eva Landén, utvecklare för Hemslöjd i Jönköpings län, som tillsammans med sina kolleger registrerar försäljningsobjekten.

120 mer eller mindre kompletta folkdräkter och 80 påbörjade plagg eller materialsatser och enstaka plagg – det var vad som erbjöds den som sedan kom till Jönköpings länsmuseum lördagen den 27 februari 2016. Publik tillströmningen var minst lika god som då folkdräktsmarknaden arrangerades för första gången 2015.

Dräkterna, mest kvinnodräkter, var väl ordnade ”geografiskt” så att den som var spekulant på något från en speciell bygd lätt kunde hitta fram till rätt ställ. Varje dräkt var väl märkt med proveniens, vad som ingick i form av plagg och smycken och prissatt. Under de fyra timmar som marknaden pågick sågs många lyckliga köpare lämna museet med ett antal plagg på armen.

Till Dräktrådet i Kronbergs län kunde man vända sig med frågor kring dräkter och andra spörsmål vid ett bord intill entrén.

MUSIKUNDERHÅLLNING

Tenhults kultisgäng bjöd på njutbar dans och musik vid två tillfällen under dagen

och Christer Tonny från Smycket Nordic Art i Oskarström var på plats med en över-skådlig exponering av sina dräktsmycken.

DRÄKTRÅDET I JÖNKÖPINGS LÄN

Arrangerande Dräktrådet i Jönköpings län har haft ett styvt jobb och lyckats med sitt

arbete än en gång. Nu tar man paus ett tag vad gäller folkdräktsmarknad, men funderar vidare kring folkdräkterna och vilken betydelse de har för dagens människor. Folkdräktsförmedlingen fortgår däremot digitalt och en hemsida har skapats, www.folkdraktsmarknad.se, där det finns möjlighet att köpa, byta och sälja dräkter och dräktdelar.

Text och foto: Elisabet Johansson

Ställ efter ställ fylldes med dräkter som lämnades in till försäljning.

Folkdräktsmarknad.se

Hemsidan med flest folkdräktsannonser i Sverige

Folkdräktsmarknad.se
Dåtidens mode i nutidens
medier.

Hemsidan för dig som vill sälja, köpa eller byta folkdräkt.

Här finner du också litteratur och annan information inom folkdräktens område.

www.folkdräktsmarknad.se
info@folkdraktmarknad.se

Folkdräktsmarknad.se

HUSKVARNA FOLKDANSLAG 80 ÅR

För att fira vår 80-årsdag ordnade vi en heldagars hemlig resa. Vi var 45 deltagare, medlemmar med anhöriga samt Zoli och Rolf Strömberg, våra trogna dansledare under många år.

2015 fyllde Huskvarna Folkdanslag 80 år. Vi är ett glatt dansgäng som har vår träningskväll på måndagskvällar. Vår spelvinna Britt-Marie är oss trogen varje gång med sin fiol. Det är verkligen helt fantastiskt att kunna få dansa till levande musik, och ännu bättre är att Britt-Marie har ork att ta om varje gång vi får avbryta dansen när vår härliga dansledare Emma ser något hon inte är nöjd med och då blir det avbrott och nya försök.

KROPSTRÄNING

Vi har verkligen kul på måndagarna som också inleds med uppvärmning för att stärka våra leder och förbättra vår balans så att vi skall kunna dansa många ytterligare år.

Onsdagskvällar leder Emma oss "Elitgymnaster" i vad vi kallar kroppsträning. Denna träning går ut på att stärka alla leder och muskler och Emma har stor kunskap och utbildning i vad som behövs för oss och har hökögon så hon ser alla fusk och fel som vi gör. Vi är ett glatt gäng på onsdagskvällarna, men alla i laget borde delta för då vi jämför oss idag med då vi började är det himmelsvid skillnad på vår ork, balans och rörlighet.

HEMLIG RESA

För att fira vår 80-årsdag ordnade vi en heldagars hemlig resa. Vi var 45 deltagare, medlemmar med anhöriga samt Zoli och Rolf Strömberg, våra trogna dansledare under många år.

Lunch i Horn vid Kinda kanal. Foto: Johan Heimersson

Vi startade med buss från vår egen danslokal Tvetagården tidigt på morgonen. Denna lördag var en solig sensommar och alla var glada och förväntansfulla. Vi passerade Sund där det tidigare fanns ett glasbruk, vidare förbi Barkerydsanläggningen, norr om Nässjö, som är ett jättelikt ställverk med omformare för likspänning. Anläggningen har kostat 7 miljarder och förbättrar elförsörjningen i södra Sverige med 25 %.

Fikastopp gjordes i Österbymo på Ydre kompaniet där vi kunde se många mycket fina och välgjorda hemslöjdsalster. Färden gick vidare genom den mycket vackra bygden med många sjöar, både stora och små. Vi gjorde även ett stopp i Kisa där vi besökte Café Columbia med sitt Utvandrarmuseum som är mycket sevärt. När vi

kom till Horn, som ligger vid Åsunden och är slutdestinationen för Kinda kanal, var det dags för lunch.

Slutmålet för jubileumsresan var Hallingbergs teater. Anne-Christine och Conny hälsade oss hjärtligt välkomna och bjöd oss in i den gamla skolbyggnaden som är ombyggd till teaterlokal. För att anknä till folkdanslagets ålder såg vi föreställningen Jordan runt på 80 minuter. Vi fick med hjälp av musiken uppleva olika platser i världen bland annat Paris, Tyrolen, Spanien och Kina och många flera. Efter denna fina föreställning åt vi en god middag på teatern. Mätta och fulla av upplevelser vände vi kosan hemåt igen och nådde Tvetagården efter mörkrets inbrott.

Agneta Dillner

Anrika Café Columbia finns i ett av Kindas äldsta hus. Här har varit kafé sedan Dorothea Florén öppnade 1921 och gav det namnet Café Columbia. Dorothea återvände till Sverige från Amerika och skapade med Café Columbia en mötesplats där folk samlades för att lyssna på radio i en av bygdens första kristallmottagare och dricka nymodigheten bryggkaffe! Nu serveras här fika, matiga mackor och enkla luncher – mycket av det bakat och lagat av närodlat och ekologiskt. I den lilla butiken finns hantverk och böcker. Kulturarrangemang och utställningar. Sommartid uteservering under äppelträd och rosor på bakgårdens kullerstenar.

<https://cafecolumbiablog.wordpress.com/>

SSF:S ÅRSMÖTE MED SPELTRÄFF

Allspel i föreningslokalen i Grimslöv.

Årsmötets valda årsmötesordförande och -sekreterare Heléne Ingvarsdotter och Marianne Busk.

Den 12 mars samlades en stor mängd spelmän i Grimslövs föreningslokal, dels för en spelträff och dels för att övervara spelmansförbundets årsmöte.

Musik i Syd hade återigen inbjudit spelmän för en spelträff med förtäring av smörgåstårter.

Vi startade kl 15 med allspel. Därefter vidtog spelmansförbundets årsmöte som lägligt inträffade samma dag. Årsmötet klarades snabbt av.

Styrelsen har i år beslutat att dela ut **förbundets guldmärke** till Sune Johansson, Kalmar. Sune har, i Kalmar Spelmanslags regi, varit ansvarig för Kalmar-kursen, som arrangerats i mer än 30 år och givit spelmän möjligheten att utvecklas med hjälp av ledande spelmansprofiler. Ett synnerligen gott arbete, väl förenligt med förbundets intentioner att levandegöra traditionen samt utveckla den.

Åtta år som förbundets ordförande och dessförinnan styrelsesuppleant, bidrar till att göra Sune till en SSF-medlem med guldkant.

Efter genomgång av verksamhetsberättelsen, ekonomiska rapporten och revisionsberättelsen beviljades styrelsen ansvarsfrihet. Valen var också snabbt avklarade. Ingela Borg, som flyttat till Södermanland, ersattes av Isa Sjölin-Alm. I övrigt var det omval på samtliga poster. På sidan 2 finns alla!

Ett stort tack till Musik i Syd, som bjuder in till en sådan här spelträff. Föreningslokalen i Grimslöv fungerar väldigt bra och förhoppningsvis kan vi se där igen om ett år.

Viola Ek

Foto: Bruno Bjärnberg

FOTNOT FRÅN ARKIVET

Näverlapp är ett folkligt musikinstrument som inte är så vanligt idag. Instrumentet – som även kallats spelnäver, näverspel eller kort och gott näver – består av en liten bit näver som är avrundad och avtunnad i ena änden. Näverlappen placeras mellan underläppen och tänderna, och när man blåser över lappens kant – på rätt sätt – frambringas en klarinettliknande ton. Tonhöjden kan varieras genom att sträcka näverlappen eller genom att ändra formen på läppar och munhåla. Näverlappen är alltså som rörbladet på en klarinett som flyttat in i munnen!

Nås, Dalarna

Kōla, Värmland

Näverlapp. Teckning av Gunnar Ahlbäck, ur Folkmusikboken (1980)

Etnografen och folkmusikinsamlaren Yngve Laurell gjorde en omfattande och värdefull dokumentation av svensk folkmusik på fonografrullar av vax i början av 1900-talet. I hans uppmärksammade samling, utgiven både på LP och CD, finns bland annat två rullar med spel på näver.

OTTO BERGMAN

Den som spelade hette Otto Bergman, men några andra uppgifter om honom vid sidan av namnet var inte kända för Svenskt visarkiv när CD-utgåvan förbereddes 1999. Med hjälp av uppgifter från ett av hans barnbarn, kompletterat med lite arkivforskning, finns det nu lite mer information om Otto Bergman att förmedla. De nya uppgifterna leder oss såväl till Småland som vidare till Hollywood...

Vi börjar i Småland. Vid mitten av 1800-talet var Johan Peter Bergman (1823–1908) organist och skollärare i Slätthög, i närheten av Moheda, idag i Alvesta kommun. Han fick 14 barn tillsammans med sin hustru Britta Sophia Samuelsdotter. År 1863 föddes deras åttonde barn, en son som följaktligen fick namnet (Pehr) Otto! J.P. Bergman var född i Öja (Törnåkra), sydväst om Växjö, liksom fadern Jonas Månsson. Den sistnämnde ska ha varit en duktig fiolspelman och även Otto Bergmans far spelade fiol och altfiol. Det

framgår av ett intyg från 1843 som J.P. Bergman fick efter att ha gått i organist- och klockarelära hos domkyrkoorganisten Johan Svensson i Växjö. J.P. Bergman ska dock ha slutat spela fiol i samband med sitt giftermål. Hustrun Britta Sophia (1830–1912), född i Hjälmseryd, kom från ett mycket religiöst hem där dansmusik till fiol ansågs syndigt. Man får hoppas att J. P. Bergmans musiklust fick sin tillfredsställelse genom organistsysslor.

KORT SEJOUR I USA

Otto Bergman kom inte att gå i faderns fotspår. Han följde med den stora flyttrömmen över Atlanten till USA 1887. Där ska han ha levt som lantarbetare under tuffa förhållanden, bland annat ska en missnöjd arbetsgivare ha gett honom ett hårt slag mot huvudet, med den olyckliga följden att Bergman blev döv på ena örat.

MALMÖ, GÖTEBORG, STOCKHOLM

Otto Bergman återvände till Sverige 1896 och man kan följa konturerna av hans liv i de officiella folkräkningarna. År 1900 var han bosatt i Malmö, ogift och handelsresande. Tio år senare är Otto Bergman fabriksföreståndare i Göteborg, har gift sig med Hulda Hansson (född 1877) och tillsammans har de tre barn (varav två

födda i Stockholm). Ett par år senare, 1912, bosätter sig familjen i Stockholm igen; barnskaran växer till sammanlagt fem barn. Otto Bergman innehade Stockholms Ramindustri 1924 och kallas fabrikschef från 1928, men han hade även fotografiska intressen och förestod firman Fotoindustri.

NÄVERLAPPEN

Otto Bergman hade dock musikintresset gemensamt med sina förfäder, men det var ett annat instrument än fiolen och orgeln som blev hans specialitet. Hans barnbarn Flora Elovson Grey skriver i ett brev:

”Otto lärde sig i stället att spela näverlapp, troligtvis av någon kringresande spelman. Han tillverkade själv sina näverlappar och genom mycket träning lärde han sig till slut att spela. Otto tyckte om att experimentera. Ett vibrato fick han fram genom att trycka ena handens fingrar mot underläppen. Han kunde också få fram ett resonansljud genom att hålla en kristallskål under munnen. Eftersom man knappast kunde se, att han hade en näverlapp i munnen, brukade han ibland skoja och låtsas, att han spelade på en promenadkäpp i stället, som han då kunde utföra vibratot med. För det mesta, när han spelade på sin näverlapp, ackompanjerade han sig själv på mandolin.”

Otto Bergman lär ha varit en humoristisk

och vänlig man, som ibland uppträdde på privata fester. Hur han träffade Yngve Laurell är oklart, men det var sannolikt 1920 som Bergman spelades in.

INSPELNINGAR

På fonografrullarna framför han – utan mandolinackompanjemang – dels två välkända svenska folkvisemelodier ("Ack Värmeland du sköna" och "Djupt i havet på demantehällen/Näckens polska"), dels två av den tidens populära sånger av tyskt ursprung ("Lugn vilar sjön" av H. Pfeil och "Rhenvinets lov" av J. Peters). Det var ett repertoarval som låg en bit utanför folkmusikinsamlingens mittfåra vid 1900-talets början, så jag antar att det som motiverade inspelningen var fonografens möjlighet att i klingande form dokumentera näverlappens klang och spelsätt.

INGRID BERGMAN VAR OTTOS BRORSDOTTER

Men Hollywood, då? Jo, Otto Bergman hade en yngre bror som var målare och fotograf, Justus Bergman. När brodern dog 1929, blev hans 14-åriga dotter föräldralös och Otto Bergman kom att ta hand om henne. Flickans namn var Ingrid Bergman. Farbrodern fick dessvärre inte uppleva hennes stora framgångar som skådespelerska. Otto Bergman avled 1936 och är begravd i samma grav som Ingrid Bergman på Norra kyrkogården i Stockholm.

I varje fall ett av Otto Bergmans barn lärde sig spela näver och barnbarnet Flora Elovson Grey i Landskrona har en bit näver som hennes far tillverkade åt henne. Den kan hon få ton i, men fiolen är annars hennes instrument.

Mathias Boström

Arkivchef Smålands Musikarkiv

Källor:

Mejl från Flora Elovson Grey till Svenskt visarkiv 2015-11-06, och till författaren 2016-04-23

Telefonsamtal med Flora Elovson Grey 2016-04-14

EFTERLYSNING! "EN ROLIGER DANS"

I år är det 40 år sedan den säkerligen mest inflytelserika folkmusikskivan från våra breddgrader släpptes: "En rolig dans" med Bengt Löfberg & Pelle Björnlert. Smålands Musikarkiv kommer att uppmärksamma detta i form av en liten utställning på Korröfestivalen i sommat.

Har skivan betytt något för ditt intresse för spelmansmusik och dans? Har du några speciella minnen förknippade med "En rolig dans"? Stort och smått, vardagligt och livsavgörande – allt är av intresse!

Skriv till mathias.bostrom@musiksyd.se eller ring 0708-20 58 81.

Otto Bergman (1863–1936) med sin promenadkäpp som han låtsades spela på, när han i själva verket spelade näver. Även mandolinen, som han brukade använda till ackompanjemang, är med på bilden. Foto i privat ägo.

Emigrantregister och digitaliserade folkräkningar och busförhörslingor via ArkivDigital och SVAR

Jan Ling m.fl. (red.), Folkmusikboken (1980) Visarkivets ordlista, <<http://musikverket.se/svenskvisarkiv/ordlista/>>

DONATISM 2016

TEMA: MUSIK I EXIL – KRIGSFÅNGARS MUSIK

Människor på flykt till följd av väpnade konflikter är en tragedi som dessvärre är dagsaktuell. Musik som man har i huvudet är en lätt börda som följer med på flykten. Att sjunga och spela kan fungera som en tröst i svåra situationer och även som ett sätt att gestalta minnen av det som man tvingats lämna.

Soldaterna som är direkt inblandade i konflikterna riskerar även de att hamna i exil – i deras fall som krigsfångar. Sven Donat, indelt soldat i Kronobergs regemente 1777-1794, klarade sig från krigsfångenskapen för egen del. Men i hans notbok – det musikaliska universum som evenemanget Donatism utgår från – har en annan krigsfånge avsatt spår. Det rör sig om låtar efter en löjtnant Witsofski, en polsk officer i ryska armén, tillfångatagen efter slaget vid Parkumäki i Finland 1789 under Gustaf III:s ryska krig. Tillsammans med en grupp ryska officerare internerades Witsofski i Växjö. Eftersom dessa krigsfångar var av högre rang hade de vissa friheter att röra sig och de umgicks i societetskretsarna i Växjö. Vid sidan av Donats notbok har Witsofskis musikaliska kreativitet även lämnat spår i Magnus Theorins notbok och i manuskript i Växjö bibliotek.

GUSTAF BLIDSTRÖM

En av dem som ömmade för den polsk-ryske officerens öde var Lovisa Sophia Mörner på Oby, en av herrgårdarna utanför Alvesta. Hennes fästman och blivande make J. W. Sprengtporten, som ägde Åby i Tjureda, var född i krigsfångenskap i Sibirien, i Tobolsk. I den stora svenska karolinska krigsfångekolonin där ingick även regementsmusikern Gustaf Blidström. År 1710 började Blidström i Tobolsk teckna ner melodier i en idag berömd och uppmärksam notbok som han tog med sig på fotvandringen tillbaka till Sverige.

Efter förra årets succépremiär för Donatism i Ormesberga laddar vi om våra

musikaliska kanoner och har siktat lite extra inställt mot **Witsofskis och Blidströms låtar, krigets och exilens musikaliska värld**. Till vår hjälp har vi i år engagerat duon Marin & Marin, dvs Mia och Mikael Marin, en duo i världsklass som kommer att ge en konsert och spela till dans.

DANSKURS I MENUETT OCH PANELSAMTAL

Blidströms och Donats notböcker innehåller många menuetter och därför har vi valt att som årets kurs bjuda in Anna Nyander & Karin Wallin för att lära ut menuett. Det som lärs ut är en folklig variant som levt kvar i Skåne in i vår tid.

Därutöver blir det ett panelsamtal kring årets tema med bland andra Magnus Gustafsson. Naturligtvis avslutas kvällen med dans!

Marin & Marin kommer till Donatism med sina femsträngade instrument.
Foto: Mia Marin

Platsen är densamma som förra året: Ormesberga bygdegård.

Tidpunkten är som vanligt tredje lördagen i augusti: i år är det 20 augusti.

Närmare uppgifter om tider och praktikaliteter på hemsidan: www.donatism.se.
Väl mött!

**Styrelsen för Föreningen Sven
Donats vänner**

En polonäs efter Witsofski ur Magnus Theorins notbok.

Logdans

med spelmansstämma
i gränstrakter

Lördagen den 18 juni
i Kleven strax norr Gränna

Program

14.00-16.00 Dansworkshop med Tell och Evy Jakobsson som lär ut Playfördanser
Kursavgift: 100,-
Anmälan kan göras på plats eller via www.vff.nu ett. 036-34 21 02 Bilda

14.00 - 16.00 Låkkurs
Magnus Gustafsson och Anders Svensson lär ut låtar
Kursavgift: 150,-
Anmälan via www.vff.nu eller 036-34 21 02 Bilda

17.00 Knyttbuffé
Knyttbas på gemensamt bord

19.00 Logdans startar med allspel (Fri entré)
(Dansspel efter lista där Magnus Gustafsson, Susanne Gustafsson och Anders Svensson börjar)

20.30 - 21.30 Fika (Vi bjuder)

21.30 Fortsättning Logdans

Upplysningar: Lena 073-849 11 53, Hans 070-534 68 72
Magnus 070-277 47 48

Boende

Tälta på tomten, sova på logen. Gettingaryds camping har stugor. (Gångavstånd) Tel 0390-210 15

Vägbeskrivning

Kör av motorvägen vid Gränna. Kör gamla riksettan ca 9 km norrut. Sväng av höger strax efter Gettingaryds camping. Kör upp bäcke till Klevens loge och du är framme.
Kommer du norr ifrån kör du av avfarten Vida Vättern och kör söder ut och svänger av vänster strax innan Gettingaryds camping

Samar: Tranås Hembygdsförening, Svenska folkdånsingen, Vätterbygdens folkmusikförening, Smålands spelmannsförening, Hålabäckens spelmän och Studieförbundet Bilda Sydost

Internationell dansfest med Pireus

PIREUS spelar grekisk storstadsmusik - Rebetika.

Lördagen den 27 augusti
i Kleven strax norr Gränna

Program

14.00-16.00 Dansutövning av balkandans med mest grekisk inriktning

14.00 - 16.00 Spelstuga med grekisk folkmusik

17.00 Knyttbuffé
Knyttkallas på gemensamt bord. Gärna med grekisk inriktning.

19.00 Dansen börjar

20.30 - 21.30 Fika

21.30 Fortsättning dans

Upplysningar: Katta 076-112 94 28, Eva 073-396 98 02
Magnus 070-277 47 48

Boende

Tälta på tomten, sova på logen. Gettingaryds camping har stugor. (Gångavstånd) Tel 0390-210 15

Vägbeskrivning

Kör av motorvägen vid Gränna. Kör gamla riksettan ca 9 km norrut. Sväng av höger strax efter Gettingaryds camping. Kör upp bäcke till Klevens loge och du är framme.
Kommer du norr ifrån kör du av avfarten Vida Vättern och kör söder ut och svänger av vänster strax innan Gettingaryds camping

Samar: Internationella folkdansklubben Kapriol, Vätterbygdens folkmusikförening, och Studieförbundet Bilda Sydost

Nu är det återigen dags för ett fantastiskt, lärorikt och inspirerande ungdomsläger 27-30 juli på Korro!

Under tre sommark dagar i juli, smakar vi på folkmusik i alla dess former och uttryck. Självklart blir det en liten extra dos av småländskt spel, eftersom det är i Småland som lägret och festivalen äger rum. Lägret riktar sig till dig som är 15 år eller äldre. Det är öppet för alla instrument och innehåller låtspel, samspel, sång- och dansutläring. All utläring sker på gehör och du bör vara förtrogen med ditt instrument. Lägret börjar på onsdag förmiddag och håller på till lördag kväll. Lägret är integrerat med festivalen så det blir undervisning, konsert, dans och trevligheter om vartannat.

Jeanett Walerholt Rousu är kursledare tillsammans med ett flertal andra pedagoger och kommer att guida dig igenom folkmusiken, festivalen, lägret och gemenskapen! Har du några frågor gällande lägret eller undervisningen får du gärna kontakta henne:
Telefon: 0248-20 307, 070-728 74 22
jeanett.rousu@gmail.com

korrofestivalen.se
@korrofestivalen
#korrofestivalen

Kursen anordnas av Musik i Syd, Korro Folkmusikfestival, Smålands Spelmansförbund och studieförbundet Bilda.

 Sista anmälningdatum 30 juni.

VAR: Korro Hantverksby, ca 4 mil sydost om Växjö.

DATUM: 27-30 juli. Samling och uppstart kl 11.00 på onsdag 27 juli vid Logen.

BOENDE: Eget tält på en avskild plats i direkt anslutning till läger-/festivalområdet under hela vistelsen. Medtag egen campingutrustning; tält, sovsäck, liggunderlag eller dylikt.

MAT: Alla måltider från onsdag lunch till lördag middag ingår i deltagaravgiften och äts på Korros egen restaurang. Ange om du vill ha specialkost när du anmäler dig.

DELTAGARAVGIFT: Endast 990 kr inklusive mat, undervisning och logi enligt ovan och självklart fri entré till festivalområdet under hela festivalen.

RESA: Lokaltrafik - lanstrafikenkron.se hela vägen fram till Korro. Fungerar inte förbindelserna finns det möjlighet att bli upphämtad i Lessebo.

ANMÄLAN: Du anmäler dig genom att sätta in deltagaravgiften 990 kr på Smålands Spelmansförbunds postgirokonto: 44 80 33-1 senast den 30 juni. Men skicka först in anmälningblanketten nedan till Musik i Syd, att. Lisa Taulio, Västergatan 13, 352 31 Växjö. Är du över 18 år kan du även e-posta dina uppgifter till lisa.taulio@musikisyd.se. Anmälan är giltig först när anmälningavgiften har betalats. Anmälan är bindande. I början av juli får du ett lägerbrev via e-post.

Namn:	Ditt instrument:
Personnummer (10 siffror):	Spelat antal terminer:
Adress:	Vegetarisk kost? (stryk under)
Postnummer & Ort:	Ja, tack, äter fisk Ja, tack, äter ej fisk Nej tack
Telefonnummen:	Allergi/sjukdom/funktionsnedsättning / Övrigt:
E-post:	
Målsmans uppgifter (om du är under 18 år) samt namn och telefonnummer:	
	Målsmans underskrift (Om du är under 18).

SMÅLANDS FOLKMUSIKLÄGER 2016

SMÅLANDS FOLKMUSIKLÄGER

(f. d. Hjortbergsläget)

3 - 7 augusti 2016

Hjortbergsläget har flyttat till en annan kungärd och byter därmed namn! Precis som förra året är vi på Gunnarås kungärd som ligger i norra Småland mellan Ekå och Tåvås.

Vårt folkmusikläger är för dig som är mellan 9 - 16 år och som spelat minst 4 terminer. All undervisning sker på föt, men du som spelar något annat instrument (ex. Nyckelharpa, eller förskole- eller samman). Vi startar varje morgon med gemensam uppvärmning, därefter spelar vi hela dagarna i utvalda passade grupper. Du kommer att utöka din repertoar med flera härliga låtar och samtidigt ta del av massor med spelmusik. Vi spelar också lite stäm- och komped.

På kvällarna blir det en hel del lekar samt sång och dans!
Går du sögden ligger väskan vid en sjö – så plim inte backkläder!

Datum: 3 - 7 augusti 2016

Plats: Gunnarås kungärd, utanför Åsby

Kartledare: Simon Persson, Gusten Brändin, Marika Björnberg och Heléne Ingvarsdotter (administrativt)

Anmälan: fyll i anmälningslösgren och skicka senast 15 juni till Heléne Ingvarsdotter, Keesvägen 17, 394 77 Kalmar

Kursavgift: 2 000 kr. Betalas in till Smålands Spelmansförbund plusgiro 44 90 53. L. gåsna hela eller minst 300 kr senast 15 juni. Reviderade kursavgift kan betalas kontant vid kursstarten.

Det kan söka bidrag till kursavgiften hos Smålands Spelmansförbunds Stiftelse för unga spelare. Mer upplysning på spelmansförbundets hemsida eller Helsing, tel: 0733-636549 e-post: helene@ingvarsdotterg.kalmar.se

Anmälan

senast 15 juni
skickas till: Heléne Ingvarsdotter, Keesvägen 17, 394 77 Kalmar

Namn _____

Adress _____

Postnummer _____ Postadress _____

Personnummer _____

Telefon _____

Målsnummer/mobil _____

Instrument _____ spelat antal år _____

Spelställe/förbundsgrupp _____

Simkunnig _____

Ovrigt _____

ARRANGÖRER: Smålands Spelmansförbund i samarbete med Sveriges Spelmans Riksförbund, Studieförbundet Bilda, Västra folk samt Hans Ankarblom Tandvård AB

Sveriges
Spelmans
Riksförbund

Hans Ankarblom
Tandvård AB

vätterfolk

Bilda

BILD: BJÖRN CEDSTAM

Söndagen
den 14 augusti
från kl 13.00

Sjölanderstämman 2016

Lunnabacken, Urshult

Allspel från scenen, buskspel

Tag gärna med
kaffekorg och stol

Alla hjärtligt välkomna

Arrangör:
Larsas spelmän

Allspelslätar:

- Sjölanders gänglåt
- Eriksmåla marknadsvals
- Johan Dahl's schottis
- Tingsrydsmarschen
- Hambo efter Lasse i svarven
- Blädingepolka
- Karlslunda gänglåt
- Båtsman Däck
- Grönadalssalsen

Lunnabacken och Kurrebo skyltad med brun turistskyltning från Urshult.

FOLKMUSIKDAG på Himmelsberga lördag 6/8

Program från kl 11.00 ...

- Allspel från Kaffestugescenen vid två tillfällen
- Program från scenen
- Visstuga
- Spellistor - spel och trall
- Platser för buskspel, sång och dans

... och så länge musiken ljuder

Aktiviteter för hela familjen - se www.olandsmuseum.com
Mat o fika. Friluftsmuseum. Museishop. Utställningar.

Inträde: Spelman med "låda" fri entré, övriga max 80kr/vuxen-40kr/barn 7-15 år

Information: Lasse och Solweig tel 076-0074848 eller 073-0911416,
Ann-Charlotte tel 0485-56 10 22, a-c.magnusson@olandsmuseum.com

Himmelsberga bygata 1
387 93 BORGHÖLM
Tel: (+46) (0)485 56 10 22
info@olandsmuseum.com
www.olandsmuseum.com

Arrangörer:
Ölands Museum Himmelsberga
Ölands Hembygdsförbunds folkmusikkommitté
och Ölands Folkmusikanter

Spelmansstämman i Skatelöv med spelkurser, förstämna och dans

Lördag den 6 augusti 2015

Spelkurs med Eva Blomquist-Björnberg
i Grimslövs Föreningslokal kl.14.00-17.00.

Eva, guldspelman 2015, ger kurs med
gehörsutläring av småländsk folkmusik.

Dans i Grimslövs Föreningslokal från kl 19:
till Skatelövs spelmanslag, varvat med tillresta
spelmän (spellista)

Entré dans 100 kr (Spelmän gratis) Folkkurs 250 kr.
Betaling vid ankomst

Söndag den 7 augusti 2015

Kyrkrodd Kyrkviken Åsnen kl. 10.30,
Gudstjänst med folkmusik Skatelövs kyrka kl. 11.00
Spelmansstämma i Rosenlunds Hembygdspark,
Skatelöv kl. 13.00:

allspel
minikonsert med Eva Blomquist-Björnberg
scenuppträdande (spellista)
gammaldans
buskspel
fika serveras.

Entré 60 kr. På entrébiljetten lottar vi ut en spelning

i samarbete med Sensus, Sparbanken Eken, Skatelövs folkdanslag och
Musik i Syd

Mer information och anmälan till kurser finns på

www.fiol.nu

Spelmansstämma i Kalmar

**Spelmän, spelmanslag, dansare, folkdanslag
och alla ni andra är välkomna till**

**Spelmansstämma i Krusenstjernska gården
måndagen den 6 juni kl 13.00. Fri entré.**

Allspel, buskspel, sång, folkdans, servering mm.

Allspelslåtar: Karlslunda gånglåt, Kristina Nilssons vals, "Ljunggrens låga",
Schottis efter August Nilsson, Träknivpolkan (se noter på hemsidan)

Folkdansuppvisning av Kalmar Folkdanslag.

Alla är VÄLKOMNA!

Arr. Kalmar Spelmanslag
www.kalmarspelmanslag.se

Pelle Fors SPELMANSTÄVLING

lördag 18 juni 2016 i Söderköping

Kl. 13.00-16.00 i S:t Laurentii församlingshem hörnet S:t Larsg./Bielkeg.
i samband med gatufestivalen Musik & Dans

För åttonde året inbjuds spelmän med speltradition från sydöstra Sverige (Närke, Sörmland, Östergötland, Småland, Blekinge, Skåne) att delta i mästerskapet.

Alla akustiska instrument, inklusive trall, är välkomna. Tre låtar från nämnda traditioner (eller gjorda i stil med) skall ingå i låtvalet, varav minst en slängpolska.

Tävlingen sker inför publik och jury i två klasser: solo eller duo/gruppspel.
Årets jury: Patrik Andersson, Kristina Samuelsson och Eric Hammarström.

Vinnarna får medalj, en pengasumma och varsin festivalspelning: för solovinnaren på Korröfestivalen i juli 2016 och för duo/gruppvinnaren på Linköpings folkmusikfestival i oktober 2016.
Prisutdelning med kort uppspelning av vinnarna kl 17 på Hagatorgets scen efter tävlingen.

Senast 6 juni anmälan och frågor till: Katarina Hammarström: kaham@telia.com
Anmälan är kostnadsfri, men avanmälan senare än 10 dagar innan tävling kostar 200 kr.

VÄLKOMMEN med din anmälan önskar Östergötlands Spelmansförbund!
Medarrangörer: Södermanlands och Smålands spelmansförbund, Örebro läns folkmusikförbund

Minikonsert och eftersits!

17.30 gratis minikonsert med mästerlige riksspelmannen *Patrik Andersson*, fiol

Därefter öppen spelträff med allspel och buskspel kl 18-21. Enkel mat och fika till självkostnadspris.
Plats: församlingshemmet

Program 18 juni:

- 11.00 Invigning av Musik & Dans med allspel
Pågår hela dagen i stadens centrum
- 13.00-16.00 Pelle Fors spelmanstävling
- 17.00 Prisutdelning med uppspelning
- 17.30 Minikonsert med Patrik Andersson
- 18.00-21.00 Öppen spelträff/eftersits

Pelle Fors
1815-1908

VI SLÖJDAR LÖRDAGEN DEN 28/5

Virestads Folkdanslag tillsammans med Folkdansringen Småland-Öland bjuder in till en slöjdbytardag i Hembygdsparken i Virestad med start kl. 09.00 och avslutas ca kl. 16.00. Vi bjuder på förmiddags- och eftermiddagskaffe samt dricka under dagen. Ni tar med er något att äta till lunch.

Under dagen kommer vi att arbeta med svepteknik, tovning ull, smide, skedar, krympburkar, hornscedar, kvastar, tjärbränning, m.m. och inte minst ha trevligt.

TAG GÄRNA MED BARN OCH UNGDOMAR, DE ÄR SÄRSKILT VÄLKOMNA ATT DELTA I AKTIVITETERNA OCH BETALAR INGEN AVGIFT.

Vi behöver en avgift på 100 kronor för materiel, i övrigt är dagen är kostnadsfri. Ni står själva för resa och lunch.

För att vi ska vara väl förberedda behöver vi veta hur många som kommer så meddela mig på e-post ake.lillon@live.se el på tel 0476-14394 senast den 20 maj.

Hjärtligt välkomna!
Folkdansringen Småland-Öland
Virestads Folkdanslag
Åke Eriksson

FOLKDANSRINGEN SMÅLAND-ÖLAND PÅ KORRÖ FOLKMUSIKFESTIVAL 29-30 JULI.

I år är som vanligt Folkdansringen Småland-Öland med och visar upp sig på Korrö folkmusikfestival. Vi kommer att ha

- informationstålt
- visning av dräkt och slöjd
- prova på folkdans
- folkdansuppvisning

VISNING AV DRÄKT OCH SLÖJD

Det är viktigt att Folkdansringen visar bredden i vår dräkt- och slöjdverksamhet. Det är verkligen uppskattat under festivalen. Vi behöver fler som hjälper till och visar "sitt" hantverk och "sina" dräktkunskaper.

Du som är duktig inom dräkt och slöjd ställ upp på festivalen.

ÄR DU INTRESSERADE ATT VISA UPP DRÄKT OCH SLÖJD?

I så fall ta kontakt med någon i Korrökommittén

Gunnar Andersson	070-6366456	gatru@telia.com
Olle Andersson	0372-80076	olcarason@msn.com
Gustav Nilsson	0470-62409	nilsson.allhelgonav@telia.com
Michael Lindberg	0470-755069	m.lindberg@icloud.com

Välkomna till Korrö folkmusikfestival
Korrökommittén

VAD HÄNDER

Lördag 28 maj kl 9

Slöjd i Virestad

Annons sid 23.

Måndag 6 juni kl 13

Spelmansstämma i Kalmar

Annons sid 21

Onsdag den 8 juni kl 19

Logdans i Bjursjö, Berg s:n

www.bergsocken.se

Lördag den 18 juni

Logdans/Spelmansstämma

Kleven strax norr Gränna

Dans- och låtkurser

Info: Magnus 070-277 47 48

25-31 juli Korröfestivalen

www.korrofestivalen.se

27-30 juli

Ungdomsläger på Korrö

Annons sid 18

Söndag 31 jul

Spelmansstämma i Rävemåla

Tisdag den 2 augusti kl 18.30

Spelmansstämma efter Johan Jäng.

Vid Hembygdsgården, Väckelsång

3-7 augusti

Smålands folkmusikläger, Gransnäs

Annons sid 19

6-7 augusti

Spelkurs och spelmansstämma, Skatelöv

Annons sid 21

Lördag 6 augusti kl 11

Spelmansstämma, Himmelsberga, Öland

Annons sid 20

Söndag den 14 augusti kl 13.00

Sjöländerstämman på Lunnabacken

Annons sid 20

Lördag den 20 augusti

Boka redan nu in Donatism i Ormesberga bydegård! Årets tema är "Musik i exil – krigsfångars musik".

Lördag den 27 augusti

Internationell dansfest med Pireus

i Kleven strax norr Gränna

Dansutläring/ Spelstuga

Info: Katta 076-112 94 28

NOTER OCH SKIVOR

Smålands Spelmansförbund har noter och skivor till försäljning.

	Medlemspris	Icke medlem
Anders Larssons notbok NYHET	150 kr	180 kr
Krokiga låtar och rakryggade spelmän från Markaryd, bok + cd-skiva av Jeanett Rousu	320 kr	350 kr
Källan i Slaka, en bok om svensk folkmusik av Marie Länne Persson	200 kr	200 kr
CD-box med 3 skivor 90 Småländska låtar ur Gösta Klemmings häften	180 kr	180 kr
20 Småländska låtar, arrangerade för fioler och altfiol av Gösta Klemming	60 kr	80 kr
Några svenska folkdanser samlade av Gösta Klemming	30 kr	40 kr
Innehåller beskrivning av t ex Hälsingepolska, Jämtpolska, bakmes samt olika varianter av småländska polskor tillsammans med noter på lämplig musik.		
Faksimilupplaga av spelmannen Aug. Strömbergs kompositioner	30 kr	50 kr
Småländsk folkton	100 kr	110 kr
53 låtar för 2 fioler ur Lennart Skoglunds notböcker		
Notbok efter Peter Dufva	110 kr	140 kr
193 låtar med kommentarer av Magnus Gustafsson		
Allspelslåtar 2013	50 kr	50 kr
21 låtar utvalda såsom "vanliga" allspelslåtar		
CD Små länders låtar	100 kr	120 kr
Valda låtar ur "Bruna pärmen"		
Noter till CD Små länders låtar	60 kr	60 kr
OBS! Pris för porto och emballage tillkommer!		
Notlager: Viola Ek		viola.ek@bredband2.com